

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăştie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifar, cu preţuri moderate
Abonamentele şi insertiunile se plătesc înainte

DELA REUNIUNE

A 7-a PRELEGERE ECONOMICĂ

La 8 Aprilie n. (Dumineca trecută) trimişii Reuniunii noastre, au ținut a 7-a prelegere economică în comuna Turdaș.

Sosind înainte de orele 2 d. a., la 2 ore s'a început prelegerea în sala școlii române (școală susținută, spre lauda conducătorilor ca și a poporului, de amândouă confesiunile în bunăînțelegere). Erau de față câți au încăput în școală: vre-o 90 de țerani fruntași, apoi dl notar *Ioan Roșu*, cei trei preoți locali d-nii *T. Adam*, *I. Iancu*, *I. Lupșor*, și dl inv. *I. Răduț*, — ear' din partea comitetului Reuniunii secretarul *Ioan Moța*, economul *C. Baicu* și cassarul *V. Orbonaș*.

Dl preot Adam a deschis adunarea arătând scopul Reuniunii economice dela Orăştie și scopul ieșirii trimișilor săi în comună.

Secretarul *I. Moța* a ținut apoi prelegere despre *însămănțarea mașinilor agricole*. A arătat cum știința a biruit asupra credințelor cutari și cutari ale mulțimii simple, dovedind că cutare lucru pe care aceste mulțimi l-au ținut a fi peste puterea omenească (d. e. ferirea de fulgerul ceriului furios), nu sunt peste a lor putere, ci cu mijloace descoperite de acea știință, pot fi cărmuite, stricăciunea lor înlăturată sau bunăitatea lor folosită. Și știința cea cu ochii ageri și-a aruncat privirea și asupra felului cum poporul neștiutor își lucrează pământul seu, și a aflat și aci mulțime de scăderi, atât la felul de lucrare cât și la uneltele cu care se lucrează, și nu și-a dat pace până nu a descoperit cărările pe care umblând și a făcut uneltele, de care folosindu-se, economului s'e-i fie mult-mult mai ușor și mai bine ca în trecut! Și așa avem azi învățături până în cele mai mici amănunte, despre cum se sameni, se cultivă și se aduni și se păstrezi cutare plantă, și avem cele mai felurite unelte și mașini pentru lucrarea câmpurilor, arătoare și nearătoare, — de cari folosindu-ne, se nu mai simțim așa tare lipsa brațelor muncitoare, lipsa de lucrători, și și belșugul din pământuri se ne

fie bine mărit, uneori îndoit chiar. Pentru a-și întemeia spusele, prelegătorul arată îndeosebi folosul a trei unelte și mașini agricole: *grapa de fânețe* (de lanț) și *ghilaul de fânețe*, cari se plătesc îndoit și întreit în fiecare an din roada înmulțită a fânețelor grăpate și ghiluite cu ele, și spune că Reuniunea Econ. din Orăştie și-a adus ea însăși o atare grapă și un ghilău, și le va da și membrilor sei Turdașeni săptămâna viitoare să lucreze vre-o 2 zile, ca să vadă ce folos va fi după ele. Descrie apoi rostul și folosul *mașinei de sâmnat*, care e doar' cea mai de lipsă între toate uneltele și mașinile în fiecare comună, căci prin ea ar cruța poporul aproape jumătate (și asta e foarte mult!) din miile de ferdele de sâmnăță, grâu, cucuruz, sâcară, ovăs, trifoiu și de toate, pe care le asvâră cu mâna pe câmpuri și nu au roadă mai multă, ba nici atâta cât din cea pusă cu mașina, care jumătate îți aduce sâmnăța acasă.

Sunt toate aceste isvoare de bogăție, căi pe care umblând, ne vom ridica și noi la bunăstare, că prea suntem rămași înapoi.

Fiind însă că mașinile acestea sunt cam scumpe: stărue asupra întovărășirii economilor, ca s'e-și cumpere 10—20 de inși o mașină cutare, sau și mai mulți luându-și cât de multe din cele mai de lipsă. Și când le vor avea și vor avea foloasele lor, vor vedea, că nici o mașină agricolă, nu e scumpă, ci tocmai foarte-foarte ieftină, și mare nenorocire pentru noi că nu ni-s deja pline satele de ele! Singuratici nu le putem, dar' prin însoțire, le putem avea pe ușor.

Economul Reuniunii, *C. Baicu*, a preles arătând oamenilor un alt isvor bun de venit: *pomăritul*, și înșirându-le cu cunoștințe scoase din propria experiență, bunățiile ce le are economul bun după cultivarea cu grijă a pomilor și după nobilitarea acelora; combate credința greșită ce chiar în această comună este, că la ei »nu se fac pomii«. Nu se fac că nu știu s'e-i așeze dintru început și nu-i știu îngriji. Dă tot felul de îndrumări, dela altoirea și răsădirea pomișorilor, la care trebuie să fim cu luare aminte în ce pământ îi punem, la formarea coroanei, la îngrijirea lor toamna și primăvara curățindu-i de

coaja uscată, cuibar a insectelor rele, de crengi uscate, și altele.

Ear' prin o pildă, dl Baicu le face ascultătorilor înțeles până la pipăit folosul pomăritului: Pe un petec de pământ cât odaia asta a școlii, zice dînsul, pe care poate nu se face nimic, și pe care nu capeți nimic, pune 5—6 altoi nobili. În 2—3 ani fiecare pom îți aduce macar 3 fl. venit, 5—6 pomi 15—18 fl., ear' mai târziu îți va aduce unul fiecare zeci de floreni! Eată că petecul de pământ ce n'avea nici un preț, îți aduce acum, pus cu pomi buni, un venit cât o moșie mare dar' fără cap cultivată, — cum le cam cultivăm noi.

Dl Baicu trece apoi dela acest ram de bogăție, la altul, spunând că n'avem să ne oprim aci, ci să ne gândim în tot chipul la înmulțirea venitelor, bunăoară la cultivarea trifoiului și a lufenei, și le arată în fugă foloasele.

Prelegerile au plăcut poporului care s'a arătat mulțumitor pentru învățăturile primite.

Secretarul Moța li-a mai spus cum prin Reuniune își pot procura semințe de tot felul mai ieftine, mașini mai ieftine, vite de soiu ales, etc. N'au oamenii decât să voiască, să ne ceară sfatul și ajutorul, și li-să dă cu dragă inimă.

AGRICULTURĂ

Calendar.

Ară pământul când e deplin svântat. Să nu fie nici prea moale, nici prea tare, ci în gradul de mijloc al umezelei și uscăciunii.

Dacă sameni cucuruzul cu mașina, samănă-l îndată ce ai arat și grăpat locul, căci apucând să se uște, nu mai răsare potrivit.

La sâmnatul cu mașina, grijeste să nu se astupe scocurile, pe cari cad boanele, căci atunci îți rămâne locul gol.

Dacă nu ți-ai grăpat fânețele crescute cu muschiu, nu e târziu a le grăpa încă!

La fânețele pline de mușinoale aplică gilaul de fânețe, sau în lipsa aceluia sapa și lopata.

Samănă sâmnăță de trifoiu în holde, căci după secere îți va prinde bine ceva nutreț pentru iarnă.

Napii de nutreț.

(Urmare).

Napii de nutreț sunt, cum am zis, de mai multe soiuri, și se deosebesc după culoare, mărime și formă. Sunt napi cu miezul roșu, galbin, alb și sur; unii au formă rotundă, alții lungăreată, alții ovală (forma oului) și alții cilindrică. Mărimea unora e de minune.

Napii se mai deosebesc și după forma frunzelor și după modul de creștere. Unii cresc în pământ, alții numai pe jumătate și alții numai a treia parte în pământ. Cei dintâi se samănă în pământ cu pătura roditoare afundă, ceilalți în locurile cu pătura roditoare mai subțire.

Soiurile mai de frunte sunt: napul *Mamouth*, de *Obendorf*, cel *urias*, cel de *Eckendorf*, *Corn-de-bou*, ș. a.

Napul *Mamouth* e lung, roșu și alb, crește jumătate de-asupra pământului și e unul din cei mai mari.

Cel de *Obendorf* are miezul galbin și roșu. Dă roade îmbelșugate și un nutreț din cele mai bune.

Napul *urias* e lung, galbin sau roșu la coaje și la miez. Crește afară din pământ.

Cel de *Eckendorf* are forma cilindrică, miez roșu și galbin. E din cele mai bune soiuri.

Napul *Corn-de-bou* partea cea mai mare crește afară din pământ. E sucit în forma cornului. Se ține foarte bine peste iarnă și nu-i pasă de burueni, are însă un cusur: acela că cu prilejul lucrului și umblării printre ei, se rup cu mare înlesnire.

După-ce napii, sămănați cum am arătat în numărul trecut, au răsărit, ne dau lucru multcel, care însă ne va fi cu belșug răsplătit prin folosul ce-l vom avea dela vacile de lapte hrănite cu ei.

Indată-ce napii au răsărit, pământul de printre rânduri trebuie săpat (săpatul întâia-oară). Dacă pământul a prins scoartă și împedecă răsărirea, aceea trebuie ruptă cu grapa.

Când firele de napi au grosimea penei de gâscă, mergem să-i rărim, lăsând firele cele mai puternice, în depărtare cam de 30 cm. unele de altele. După rărit urmează săpatul de a doua oară, și la 2 săptămâni cel de a treia oară; cu prilegiul din urmă se trage și ceva țărână în jurul napilor.

Ruperea frunzelor este totdeauna n paguba rădăcinilor. De aceea pe

cât numai se poate frunzele se nu le rupem până la cules.

Culesul se începe pe la jumătatea lui Septemvrie, și anume scotând în fiecare zi atâtea napi, încât frunzele lor, înainte de a se usca, se le putem întrebuința ca nutreț pentru animale. Frunzele se taie, fiind încă napii la locul lor în pământ, și numai după aceea se scot și ei, cu ajutorul unei furci sdravene de fer. Această lucrare se mai poate săvârși trăgând țărâna de pe lângă rânduri, apoi scotându-i cu mâna.

Napii de semință se păstrează peste eamnă în pivniță. Cei vătējați trebuie aleși, pentru-că putreziciunea se poate răspândi la sute și mii în decursul iernii.

Cine n'are pivniță, sau are mulți napi cari nu i-ar încăpea în pivniță, gătește undeva la îndemână în apropierea grajdului un pădul pe seama lor. Anume napii se așează în forma unui mormânt.

În această stare ei se acoper cu paie și pe urmă cu un strat de pământ de 20 cm. Pământul ce se aruncă peste napi se scoate din șanțurile ce trebuie făcute în giurul grămezii. În ajunul iernii, peste stratul de pământ cu care i-am coperit mai punem un strat de pământ îndoit și chiar întreit mai gros. Peste tot, napii trebuie scutiți de ger și de putrejun.

Pe un hectar se fac 240—500 măji metrice de napi, și 40—90 măji metrice de frunze, (pe juger cam jumătate atâtea)

ROMUL SIMU.

POMĂRIT

Calendar.

Urmează cu altoitul, căci e timpul potrivit.

Pădureții mai subțiri, altoește-i prin copulare (împreunare), pe cei mai groși, în crepătuiă sau în »piciorul caprei«.

Ferește-te a altoi pomii de tot groși în scoartă, căci după-ce se îngreunează altoile, odată le rupe vântul.

Învăț-te a altoi prin *oculare*, căci aceasta se poate face în decursul verei întregi.

Dacă nu ți-ai luat surcei nobili de altoit până la sfârșitul lui Februar, poți se-i iai și acum, dar cât îi iai din pom se-i și altuești.

O vorbă ca o sută.

O grădină cu pomi numai acela o știe bine prețui, care singur și-o face sau știe cum se face și cunoaște folosul ei. Dacă avem locuri potrivite nu

e lucru greu (dar' nici ușor) să ne întocmim grădini frumoase cu pomi. Greu nu e, că nu se recere nu știu ce învățatură. Ușor nu e, pentru-că trebuie să ne desbăierăm de lenea și nepăsarea din vechime față de grădinile noastre.

În comuna noastră Cugir sunt câțiva proprietari, cari câștigă din grădinile lor, în anii buni, sute de floreni pe poame; vin negutători dela Viena de le culeg și le duc!

Interesant e un surdo-mut, pe care nu l'a putut nimenea învăța tractarea pomilor, și care totuși și-a umplut grădina de pomi aleși și-i aduce parale frumoase, pe care nu le-ar putea câștiga cu — cerșitul, la care s'ar fi dedat altul în locul lui.

Dar' sunt și mulți, neînvățați și învățați, cari nu știu prețui pomii. Eu de când mă ocup cu pomăritul, am cinstit și sădit sute de altoi pe la oameni, dar' cele mai multe au ajuns roase de oi, de capre, ori rupte de vite.

Grădina menită pentru pomi mai întâiu trebuie să fie bine închisă și *se nu se fiadă animale în ea*. Dacă totuși peste iarnă am fi siliți să dăm d. e. mâncare la oi în ea, atunci *altoile trebuie închise, așa ca se nu le poată atinge*.

Românii nostri de pe sate au mari grădini pe lângă casele lor și mai au pe câmp grădini pentru fân, în cari găsești pomi pădureți. Unde se află așa, apoi cuminte e, ca în grădinile de lângă casă să se pună soiuri vâratice de pomi nobili și de toamnă, ear' în cele de pe câmp soiuri de iarnă. Poame de vară și toamnă mai puține, numai cât să fie de ajuns pentru casă, ear' *de iarnă cât de multe*, că acelea bine se plătesc!

Cine are loc mult și e aproape de oare-care oraș, apoi și cu poamele de vară poate face câștig, doară mai bun decât cu cele de iarnă. În privința aceasta satele săsești din jurul Sibiului stau pe o treaptă foarte înaintată. În Cisnădie se produc cele mai bune cireșe din țeara noastră și își au și numele de «Cireșe de Cisnădia», — sunt mari, negre, cărnoase și de un gust foarte plăcut. Acelea sunt foarte căutate și se transportă la Pesta, Viena, ba ajung și prin Anglia. Grădinile Sășilor *atât cele de acasă cât și cele din câmp sunt pline cu pomi nobili, altoiți*, printre cari se cultivă și legume.

Sunt și sate românești, în cari po-

măritul rațional a ajuns într-o stare înfloritoare. Locul prim îl ocupă *Seliștea* cu satele din prejur, de unde aproape în fiecare an se face mare negoț românesc cu poame. Poamele lor în preponderanță sunt *merele pătule*, cunoscute până astăzi de cele mai bune și mai prețioase poame de iarnă. Peste tot Românii din comitatul Sibiului și Făgărașului au cam înțeles folosul pomilor, că la mulți economi găsești straturi anume cu pomișori altoiți, așa ca o școală mică de pomi, unde îi cresc ca să aibe de sădit în grădinile cele mari.

Mai rău stăm cu pomăritul în comitatul Hunedoarei, prin Munții-Apuseni și pe Câmpia Ardealului. Aș putea înșira sute de sate unde nici la școală vre-o grădină de ceva treabă nu afli, deși sunt rînduite prin lege și sunt vizitate de 2-ori pe an de anumiți „inspectori de grădini“, asemenea puși prin lege. Ar fi chemarea primăriilor comunale și a comitetelor parohiale ca senat *școlare*, să iee în mână cauza grădinilor comunale și școlare de pomi, și jertfind ceva pentru ele, să forțeze nițel lucrul, și ar vedea că la frumoase urmări s'ar ajunge în câțiva ani!

Până-ce asta nu se face, de o înaintare în ale pomăritului abia poate fi vorbă, și sfaturile date în „*Bunul Econom*“ vor fi mai mult mazere în părete! Și aci ar avea și foile noastre românești o datorință! Să ceară cărturarilor de prin sate samă despre starea grădinilor de pomi dela ei, și să deschidă o interesantă discuțiune în acest ram de economie, în care pe cei harnici se-i laude după merit, ear' pe slabi se-i desmormim, doar' o pornesc spre mai bine!

IOAN MUNTEAN
inv. dir.

INSOTIRI, TOVĂRAȘII

Magazine de bucate.

(Urmare).

Adunarea generală de alcătuire.

La noi în țară până azi stăm rău cu dreptul de întrunire, întocmai ca și cu dreptul de întovărășire (înțelegem, nu ca însoțire de câștig — comercială), căci nici unul nici altul nu e hotărât prin lege. Până azi numai ordinațiuni ministeriale se ocupă cu aceste drepturi de căpetenie.

Privitor la dreptul de adunare, de întrunire, dătătoare de măsură sunt 2 ordinațiuni ministeriale, și anume una dela anul 1848 sub Nr. 216 și alta dela 1868 sub Nr. 128. Aceste ordinațiuni prescriu următoarele:

1. Pentru ori-ce scop, neoprit de lege sau de ordinațiuni care suplinesc legea, se pot ținea *adunări publice*.

2. Să cere ca conchemătorii sau arangiatorii adunărilor publice să *înștiințeze ținerea* adunării cu cel puțin 24 ore mai înainte, **pe sate la pretorul** (fisolgăbirău), în orașe la *capitanul orașului*.

3. Înștiințarea se poate face cu graiul viu, dar' oficiolatul are drept să o ceară și în scris, subscrisă cu mâna proprie de conchemători.

4. Adunări neînștiințate pot fi împrăștiate și cu puterea armată de oficiolatele locale.

5. Pentru adunări publice *nu trebuie îngăduință*, oficiul competent *are să iee numai la cunoștință* ținerea adunării.

6. În multe locuri se cere ca la înștiințare să se alătore și *programa* adunării. Ca să se încunjure neplăcerile, e bine să se alătore dar' și *programa* adunării.

7. Oficiolatul numai atunci are dreptul să *oprească* ținerea adunării, dacă aceea „*primejduiește ordinea sau siguranța publică*“. În contra opreliștei se poate *recura* chiar și telegrafic la *ministrul de interne*.

8. La fiecare adunare, oficiolatul îi stă în drept să trimită *pe răspunderea proprie*, un comisar oficial. Acest comisar însă *direct* nu se poate amesteca în desbaterile adunării. Dacă are ceva de spus, are să o facă aceasta prin mijlocirea conchemătorului adunării.

Ținând seamă de toate aceste, avem să purcedem în chipul următor:

Întâiu de toate înștiințăm ținerea adunării la oficiul competent. În scripta de înștiințare avem să spunem scurt *scopul* întrunirii, *timpul* și *locul* unde se va ținea. Și apoi *programa* adunării. Însoțirea aceasta se subscie cu mâna proprie de către conchemătorii adunării.

Dacă oficiolatul nu ne dă răspuns la înștiințare, cu toate-că noi am tăcut-o la timpul convenit, cu cel puțin 24 ore înainte, atunci noi nu trebuie

să așteptăm mai departe, ci să ținem adunarea, în toată-rânduiala.

După-ce odată avem tovărășia înființată și statutele aprobate de ministru, apoi când mai ținem adunări generale ordinare (cari se țin an de an pentru a da samă membrilor despre mersul însoțirii în anul încheiat), ori adunări extraordinare, **dacă aceste adunări le ținem în localul tovrășiei, nu mai trebuie înștiințate oficiolatului**. Dacă însă ținem adunările în alt loc (nu în localul tovrășiei) atunci trebuiesc totdeauna înștiințate.

V. C. OSVADĂ

ECONOMIA VITELOR

Calendar

Nu trece vitele d'ntr'odată dela mîncarea de fîn, la iarbă, căci ușor se pot îmbolnăvi!

Dacă începi a nutri vitele cu trifoiu, dă-li-l la început *amestecat cu pae*.

Când lucră cu vitele, cel mai mult nutreț li-l dă sara, căci atunci au timp mai mult ca să mănânce și să rumege.

Când lucră mult cu ele, dă vitelor și grăunțe, ca să nu slăbească.

La ameazi când nu lucră, lasă vitele să odichnească câte două ore.

Despre alegerea vitelor.

De ce n'am avut oare noi Românii pîn'acum mari câștiguri nici din ținerea vitelor? Pentru-că la noi de o cultură *rațională* (după știință) în economia de vite, nu putem vorbi.

Tot ce am făcut, e vre-o îmbunătățire mai mult după auzite, văzute și *nimerite*, și nu după o chibzuire fundată pe o pățanie proprie îndelungată. Pentru a putea ajunge și noi la o cultură adevărată a vitelor ne mai trebuiește *carte* și mai multă *rivnă*. Despre multe ar fi de vorbit aci, dar' deocamdată ne vom mărgini la îndreptările mai de lipsă, cari bine pricepute, pot aduce mare folos poporului econom.

Încercările folosite până azi pentru *îmbunătățirea* și cultura vitelor sunt: alegerea, împărecherea, încrucișarea, împospătarea sângelui, nutrițiunea și altele. Și mulțumită acestor încercări, popoarele culte au ajuns să aibă azi vite anume *pentru lapte*, anume *pentru carne*, anume *pentru muncă*, și altele.

Ca întâie cerință pentru îmbunătățirea soiului vitelor este socotită *alegerea vitelor de prăsilă*.

Pentru înmulțire totdeauna vom lua din acele vite, atât mascul (bărbătuș) cât și femelă, dar' mai cu samă mascul, *cari sunt cunoscute de mai bune*. Aceasta la *tot felul* de animale. Dar dacă de acestea n'avem să ne câștigăm, o femelă tot economul își poate cumpăra, dacă voește o îmbunătățire între vitele sale. De masculi apoi, comunele sunt datoare a se îngriji. De nu știm alege sau ne scumpim la alegerea asta, pierderea va fi de 10, 100 și chiar 1000 de ori mai mare decât că nu ne scumpeam! Mai cu samă la masculi.

Că ce preț pun popoarele culte pe alegerea animalelor de prăsilă, se vede din prețul de mii și zeci de mii de coroane ce plătesc pentru câte un singur armăsar, unde se îndeletnicesc cu creșterea cailor. A bună-samă că ne putem slobozi la prețuri așa mari, numai dacă suntem siguri în priceperea noastră la îngrijirea și nutrirea astorfel de vite.

(Va urma).

N. MIHAILĂ

STUPĂRIT

Nutrirea stupilor.

În coșnițele de nuielă nutrirea se face astfel: dacă avem la îndemână faguri cu miere astupată, descoperim căsuliile fagurului și pe un tăier îl așezăm de cu seară sub coșniță. Albinele cară peste noapte mierea; ear ce rămâne, trebuie dimineața depărtată din coșniță, ca să nu dăm prilej albinelor din alte coșnițe de a deveni răpitoare.

FOIȚĂ

Hrana noastră sufletească.

II.

Istoria.

Datoria de oameni, de creștini, mai întâi! Eată pentru-ce ziceam să stea Biblia în fruntea mijloacelor dezvoltării noastre sufletești. Este aceea o datorie ce o avem deopotrivă cu toate popoarele, a căror puternică temelie de viață și de propășire este credința sfântă.

După datoria de creștini, trecem la rîndul datoriilor osebite ale noastre, la acele de Români, prin cari ne deosebim de toate celelalte neamuri. Și aci trebuie să punem în frunte ceea-ce numim *Istorie*.

Istoria noastră este și ea o carte mare și sfântă, căci e scrisă cu sânge și cu lacrimi de suferință, arătând câte a îndurat mândrul surcel al seminției latine, sădit pe aceste dalbe plaiuri, până-ce a putut ajunge să fie pomul de astăzi. Fiecare față din această

În sara a doua se poate da nutremânt din nou. Deodată se poate da până la 1 kgr.

Neavînd la îndemână miere în faguri, se dă stupilor miere fluidă (curgăcioasă), care mai întâiu se ferbe cu puțină apă, înlăturându-se spuma, ce se ridică la suprafață cu prilegiul ferberii. Mierea aceasta încă se dă de cu seară într'un tăier, și ca albinele se nu se înecă, deasupra ei se pun așchițe sau bucățele de paie sau de trestie, despicate în mai multe părți. Mierea fluidă trebuie să aibă căldura laptelui când se mulge. Dacă până dimineața nu s'ar fi cărat toată mierea din tăier, rămășița trebuie înlăturată. De sine se pricepe, că în coșnițele, în cari fagurii ajung până pe poliță, aceștia trebuie rețezați cam de o palmă, pentru a putea așeza hrana.

Neavînd nici miere în faguri, nici de cea fluidă, ne folosim cu zahăr galben sau și cu de cel alb. Se iau adecă 5 părți zahăr și 3 apă, se ferb împreună, până se îngroașe ca mierea, și spuma se înlătură. Acest nutremânt se dă întocmai ca mierea.

Când fagurii ajung numai până la jumătatea coșniței, tăierul cu miere se așează pe o bucată de cărămidă puțin încălzită, ca nutremântul să fie mai aproape de faguri.

În coșnițele de scândură se dă nutremântul ca și în cele de nuielă; dar' e mare înlesnire dacă avem rame cu faguri de miere astupată. În acest

carte ne dă un belșug de adevăruri și de învățături, încât cu drept cuvînt îi putem zice «Biblia noastră națională».

Și cu durere trebuie să mărturisim, că nici țeranul, dar' nici cărturarul nostru nu-și cunosc îndeajuns Biblia națională.

Cunoștințele de istorie ale țeranului se mărginesc la câteva fapte povestite cu graiu viu de mai bătrânii satului. Le poți număra pe degete aceste fapte, coborîte prin scara amintirii dela moș la tată, dela tată la fiu și dela fiu la nepot. Și cum vremea de astăzi este de-așa, încât abate mințile dela trecut și le îndeamnă a privi numai la timpul de față, — trecutul se perde în ceața uitării și cu el se îngroapă pentru popor o comoară mare de simțiri și de învățături.

Țeranul român însă trebuie să știe, că poporul de astăzi nu este decât o urmare a poporului de ieri, fiindcă nu trăiește decât mulțumită faptelor strămoșilor sci. El trebuie deci să cunoască acele fapte, acel lung lanț la care însuși are să adăugă cea mai nouă zală. Și fiindcă în sîrmana noastră țară istoria națională este aproape isgonită

cas așezăm un fagur doi, în locul altor faguri goi, fără a mai avea altceva de lucru.

R. S.

Reuniunea română agricolă din comitatul Sibiului.

Simțim deosebită bucurie putînd înregistra tot mereu, mai una mai alta din frumoasele lucrări puse la cale înspre binele poporului nostru agricultor, de cătră harnica Reuniune română agricolă dela Sibiu.

I. Sîmbăta trecută un trimis al acestei Reuniuni, dl I. de Preda, adv. și membru al reuniunii, a eșit și aștinut o nouă prelegere de mult folos poporului, în comuna Seliște, de astă-dată despre *testamente* și *donatțiuni* (dăruiri). A arătat pe larg cum trebuie pregătite documentele ce au să fie martore voinței testatorului ori dăruitorului, dacă e ca să nu fie nimicite, cum prea ușor se întîmplă, prin judecătorie. Numai ceva formă de nu să ține, e dat cuiul de stricare. Cari sunt aceste forme depline, a arătat dl prelegător. A fost răsplătit cu aplauze de numeroșii ascultători ce umpleau sala mare a școlii celei mari din Seliște.

II. Pe mîne, Duminică în 2/15 April, președintele Reuniunii rom. agricole dela Sibiu dl *Demetriu Comșa* și secretarul aceleia *Victor Tordășianu*, es în Sebeșul de sus, și ducînd cu sine atâtea altoi de meri pătuli, câți membri au în acea comună, pun în grădina fiecăruia câte o altoaie. Să vor aduna oamenii toți să vadă cum se purcede la așezarea unei altoi dacă e să se prindă bine și să nu fie nimicită u-or de firea pămîntului sau de greșelile sădîrii.

Cei-ce vor vedea vor învăța și vor purcede apoi și ei mai departe cu aceeași acurateță la punerea de pomi, spre propriul bine.

din școli, trebuie să căutăm o altă cale pentru a o cunoaște. Vom ceîi adecă cărți bune și ușor de cuprins.

Firește că nu se poate cere țeranului, ca să lase coarnele plugului și să se apuce a învăța de-a rostul și cu de-amîenuntul toată istoria neamului nostru. Ceea-ce se cere însă îndeosebi dela pătura cea tină și știutoare de carte, este, ca să iasă odată din umilitoarea stare de neștiință și să poată da ori-si-cînd răspuns la următoarele întrebări: Cine suntem noi? Cum se face de ne numim Români? Cum am străbătut prin cele 18 veacuri fără a ne surpa sub greutatea loviturilor nemiloase? Cari au fost zilele mai luminoase și cari cele mai negre în trecutul nostru? Răspunsurile la aceste întrebări ar trebui să le cunoască poporul ca și rugăciunile sale.

Spre acest scop ajung două-trei cărți bune, cari pot să ne dea hrană deplină. Eată cam ce ar fi bine să cunoască fiecare Român, țeranul ca și cărturarul.

Înainte de toate istoria descălecării noastre. În privința asta avem o carte însemnată, care ușor poate fi înțeleasă de toată

ȘTIRI DE-TOT FELUL

Timpul e și pe aici ploios de Marți încoace. Din Ungaria vin știri că multe riuri amenință cu esiri din alvii, în urma ploilor și topirii zăpezii. În România se chiar plâng de prea multă ploaie și esiri de ape.

M. Sa Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif va cerceta în Maiu pe Impăratul Germaniei la Berlin, în ziua când prințul moștenitor de coroană al Germaniei va fi declarat și sărbătorit ca majorean.

Visita aceasta e zisă de cei din înaltele cercuri a fi numai o întoarcere a visitei ce Impăratul Germaniei a făcut M. S. Impăratului nostru când cu moartea M. S. Impărătesei. Dar' ochii politicilor nu se mulțumesc cu atâta, ei țin că visita are și o mare latură politică. Ea ar fi un privilegiu înalților Domnitori de a schimba păreri asupra întâmplărilor mai nouă din lumea slavă: a pregătirilor ce Rusia le face de a-și pune piciorul în Balcani, prin Bulgaria și Muntenegru, între care se vorbește că are gând să împartă Macedonia. Asta ar fi un mare pas spre împlinirea visului rusesc de-a avea în Balcani, din jos de împărăția noastră și de România, un mare și puternic stat slav, alcătuit din Bulgaria, Muntenegru, Serbia, care apoi se stee ca o stâncă greu amenințătoare în coastele împărăției noastre, celei bogate în Slavi, pentru cari încă va urma apoi intervenire mai pipăită... Nori mici la vedere, prevestesc adevărate furtuni mari. Luarea portului bulgar Burgas în »arândă« de Rusia, apoi cererea alor 200 de Ruși din Dobrogea trimisă Țarului ca să le dea ajutor contra stăpânirii române, par a fi atari nouri otrăviți pe cerul politicii mari, cari și dacă nu trag îndată după ei furtuni, pot fi vestitori nemincinoși ale acelora, mai curând ori mai târziu.

sufierea românească, — anume „Istoria pentru începutul Românilor“ de marele învățat al neamului nostru, Petru Maior. Cartea asta ne luminează asupra descălecării părinților noștri de pe vremuri; cum au venit în aceste părți; câte au fost neamurile cu cari au dat piept și cari toate s'au isbit de noi ca de-o neperitoare stâncă. Cătuindu-o, demnitatea de Român a fiecăruia se va ridica, încât cu fală va putea spune, cine este el, ce-a făcut în cursul veacurilor și care este rostul lui în viitor, — căci această carte este anume scrisă „ca vîzînd Româniî din ce viață strălucită sunt prăsiți, totî se se îndemne strămoșilor lor într-o omenie și'n binecuvîntî a le urma.“*)

De-aci apoi trebuie să aruncăm o privire asupra istoriei traților noștri mai mari

*) Dela anul 1812 încoace cartea astă a fost în mai multe rînduri tipărită, dar' în tipăriul mai vechiu e mai greu de găsit și de cumpărat. S'a tipărit însă și la anul 1883 de către societatea „Petru Maior“ din Budapesta. Acolo stau acum cărțile grămă, fără a se vinde decât doar' câte una la an. Cu un preț foarte mic orice Român, care ține se-și cunoască istoria falnicului seu trecut, și-o poate cumpăra delo această societate, — la ceca ce îl îndemnăm.

Istoria poporului român dela noi, din toate punctele de vedere, pe cea din urmă mie de ani, voete să o aibă Academia Română din București. A hotărit ca în 1905 să dea premiul de 5000 Lei din fundațiunea »Adamachi« aceluia care va scrie mai bine o lucrare despre:

»Poporul român din Transilvania și Țeara-Ungurească dela veacul al 9-lea până în zilele noastre. Desvoltarea lui națională, culturală, economică, și socială etc.«

Ar fi o lucrare de mare merit, numai de s'ar putea afla cine s'o pregătească cu toată teninicia.

Între doi ce se ceartă, al treilea se bucură. În urma neînțelegerii de vamă între Austria și Ungaria, primarul orașului Viena, Dr. Lueger, a făcut rîndueală ca pe viitor orașul să-și aducă carne de vită, tăiată gata, din marele abatoriu (belitoare) din Iași, în România. România de când, nainte cu ani de zile, a gătit acest abatoriu, și-a pregătit și vagoane anume întocmite pentru dusul de carne în străinătate, vagoane în cari carnea stă proaspătă și curată, ca la tăiere. În 3 Aprilie a pornit întâiul șir de vagoane pentru Viena. Vor urma încă. Un medic vienez supraveghează, cu cei români, tăierea și încărcarea cărnii.

Cununie. D-soara *Rafila Culean* din Oarda-de-jos și dl' *Ililian T. Uveges* din Sebeșul-săsesc i-i sîrbează cununia lor Duminecă în 29 Aprilie n. la 4 ore d. a. în biserică gr. or. din Oarda-inferioară.

Le dorim fericire!

Cel mai potrivit cadou. Suntem în preajma unui praznic mare. Vin Paștile. Fiecare dintre noi va avea pe cineva, căruia ar dori să-i facă de sărbători ceva cadou. Pentru-ca să fii sigur, că cadoul îți va fi bine primit: *fă cadou losuri de ale loteriei Casei na-*

din România. Și dacă nu pe larg, trebuie să cunoaștem cel puțin tapetele lui Mihail-Viteazul, sub care Ardealul, după vitejasa luptă dată la Șelimbăr în anul 1599 ajunsese țară românească. Vom ști astfel, că fost-am în mai multe rînduri una cu frații noștri; vom ști, că Domnitorii români cu mână puternică au luptat împotriva hordelor păgâne, turcești și tartare și au scăpat astfel de perire domnia crucei, steagului creștinismului.

Vom sări apoi peste câteva fețe și ne vom opri la istoria dăptării noastre naționale. Martirii din 1784, martirii din 1848 și în sfîrșit chiar și cei din 1894, — eată bărbați de numele cărora se leagă jalnice dar frumoase vremuri, mărețe dar' groaznice suferințe și eroice fapte, pe cari trebuie să le cunoaștem din fir-a-păr.

Adevărat, că pentru cunoașterea acestor martiri, ale căror fapte ar trebui să stea vii în amintirea noastră, nu avem tocmai cărți potrivite pentru popor, căci cei chemați spre scrierea unor asemenea cărți, nu s'au gândit la aceea, că poporul este cel dintâi, pentru care trebuie să se scrie istoria vremurilor mari.

ționale. Costă un bagatel, o coroană, și ai făcut cel mai potrivit cadou, pe care un Român poate să-l facă unei Românce sau a unei persoane iubite. Losuri de acestea se capătă la »Asociațiune« în Sibiu și la toate băncile și librăriile românești, și costă numai o coroană unul.

România a trimis pentru a fi expuse la marea expoziție din Paris ce se deschide azi în 1/14 Aprilie, 2146 obiecte, din educație și învățămînt, artă, mecanică, inginerie, agricultură, grădinarit, păduri, vînat, pescuit, hrană, mine, fire, țesături, industrie, armată și altele, împărțite toate în 18 grupuri după firea și însemnătatea lor. Lucrurile, cari înfațșează starea țării în aceste privințe azi și în trecut, arătînd până la ce înălțime s'a putut avînta în unele și altele, — au fost trimise pe rînd, dela Februarie încoace, în 53 de vagoane, trăgînd toate la olaltă 278.747 kilograme.

Pe Englezi cât nu-i bat Burii, îi bate, în Africa-de-sud, D-zeu. Ei se întind peste o lume întreagă ca să sugrume în așa depărtări, libertatea unui popor, a-i cuprinde țara plină de bogății naturale. Dar' i-au bătut Burii des, îi bat și acum în micile lupte unde dau peste trupe de Englezi, mai ales însă pare că și-a întors D-zeu urgia asupra lor: trupele engleze din Oranje sufer cumplit: ele au plecat în vară și cu haine de vară, și acum a dat iarna peste ele și îi tot regimentul ci-că-s bolnavi câte 200 de ficiori, mai ales în aprinderi de plămîni, ear' caii nu pot suferi clima, și se bolnăvesc și mor și ei leasă. Și astfel generalul Roberts, deși are în Africa trupe mai multe decât numărul tuturor bărbaților din cele două republici africane, nu se poate mișca deloc. Burii i-au mai prins și un tren cu hrană și muniții, ca la 200 cară, ear' orașului Blemtontein în care-s adunați cu grosul trupelor și care își căpăta apa cea

Să nădăjduim însă, că „Asociațiunea transilvană“, care și ea este a poporului și care are bani de cheltueală pentru multe și de toate, vor găsi calea de a se îngriji, ca poporul să ajungă cât mai curînd în proprietatea unor cărți bune, cari să zugrăvească aceste vremuri de mărîre.

Dintre faptele mai nouă ale fraților din România va trebui să cunoaștem falnicul războiu de neatinare, cu numele atât de glorioase pentru neamul nostru: Grivița și Plevna, cari au zdrobit pe vecie jugul turcesc și poporului român i-a reînviat vestea de popor viteaz. Pentru acestea avem două cărți ieșite la iveală mai zilele aceste. Sunt scrise pe înțelesul tuturor de iubitul nostru poet *George Coșbuc* și se numesc »Războiul pentru Independență« și »Istoria unei coroane de oțel«. Eu socot că aceste două cărți sunt de o însemnătate atât de mare pentru popor, încât le putem zice »Testamentul nou« al Bblei noastre naționale, precum cartea lui Petru Maior, despre care am vorbit la început, poate fi numită »Testamentul vechiu« al ei.

bună de beut adusă pe țevi din depărtării, dela munți, i-au tăiat țevile aducătoare de apă bună, așa că între altele Englezii trebuie să bea și să se bolnăvească și de apa rea ce o pot scoate din oraș din tântani. Englezii sunt năcăjiți rău și desnădăjduiți.

— *Din Pretoria*, se scrie „*Messengerul de Paris*”: Turnătoarea de bani din Pretoria (capitala republicei Transvaal) este în plină lucrare. În Februarie s'a bătut peste 150.000 Krugeri de aur. În Martie producțiunea se crede a fi de 250.000 bucăți cel puțin. După cum se vede banii nu lipsesc Transvaalului și nici alimentele (hrană), că recolta a fost splendidă anul acesta.

• Cât despre munițiuni, se fabrică câțimi mari la Iohannesbourg și la Modderfontain (fabrică de dinamită) așa în cât Transvaalul are toate mijloacele pentru a putea prelungi războiul nesfârșit, cu toate silințele ce-și dau amicii păcii de a pune capăt acestor lupte crude.

O mare biruință a științei asupra puterilor naturii sunt și așa numitele „stațiuni de bombardare și risipire a norilor”. Se așează niște tunuri puternice la anumite locuri, și în ajun de furtună se trag din ele pușcături asupra norilor grei de pe cer, și asta ajută de se risipesc norii înainte de a fi ajuns să se descarce pe pământ. În Italia sunt aproape 2000 de atari stațiuni. În America și mai multe. În Austria acum fac porneală să înființeze atari risipitoare de nori, cetăți de luptă contra lor. Ci-că ar costa una numai ca la 360 coroane și apără de furtuni și grindini 100 hectare.

Ceva înfiorător s'a întâmplat de curând la Constantinopol: O menagerie plină de animale sălbatice, a luat foc. Era ceva îngrozitor să auzi urletul desnădăjduit a zeci de

Pentru aceea n'am cuvinte de ajuns a pune la inima fiecărui Român știutor de carte, ca să grăbească a-și îmbogăți mintea și inima sa cu adevărurile și învățăturile Bibliei noastre naționale, căci mare și sfântă este și ea.

IL. CHENDI

D A T I N I

Cum se însoară feciorii pe Pustă? Iată cum: Dacă feciorul s'a întors sănătos dela cătane sau a venit dela a treia asentare norocos a fi „untauglich”, se duce la biserică și pe când es oamenii să pune naintea bisericii, și se uită după fete, își pune ochii pe una. O urmărește până acasă și își înseamnă casa în care a intrat. Merge apoi acasă și își chiamă vecinii și nemotenii și le spune ce-a pățit, unde i-s'a oprit dragostea (și el nici nu știe cine e fata!). Unul din vecini ia asupra-și să se-meargă să se uite un pic în jurul acelei case să vadă ce e, cum e? Vine și dă raport. De li-să împare, feciorul pleacă cu cercetătorul la casa cu fata și o cere, deși poate n'au schimbat în viața lor o vorbă...

fiere se batece atinse de pîrleala focului și de care nimeni nu cutăza să se apropie spre a le slobozi, de teamă că vor sări și sfășia mulțimea de oameni adunați. Au fost lăsate să ardă toate de vii între urlete cumplite.

Trei molizi prigoniti de gendarmi! Din mândrul și istoricul Zarand se trimite știre acuzî ne mai înțeleasă de minte: O femeie română oare-care, a sădit lângă mormântul eroului Avram Iancu trei pomișori de molizi. Și cei trei pomișori n'au fost lăsați să prindă rădăcini și să crească, ci au fost smulși de acolo de gendarmi și nimiciți! Asta pentru-că ei ci-că ar fi adus aminte de închinăciunea celor trei tineri universitari români, cari au fost pedepsiți pentru încununarea mormântului eroului.

Di *Manasie Iar*, paroch în Toltia-mare a suferit zilele astea o grea durere, încetându-i din viață soția iubită și lăsându-l în văduvie în floarea vieții. Trimitem condolențe sincere.

Inimă curată și iubitoare de biserică și neam bate în pieptul dlui avocat român din Câmpeni *Dr. Zosim Chirtop*. Abia este vr'o societate culturală și națională pe altarul căreia se nu-și fi așezat cu belșug obolul său și abia se ivește privilegiu, de bucurie ori de durere, pe care se-l folosească pentru a-și arăta frumoasele însușiri ale inimii.

Acum că D-zeu l'a încercat să-și peardă pe prea iubitul fiu Viorel, vrednicul tată, Român și creștin, a trimis în numele său și al soției sale, drept cunună neperitoare pe scumpul sicriu al fiuțului lor, 100 fl. (200 cor.) pentru fondul mesei studenților săraci dela gimnasiul nostru din *Brad*. Intru aceeași pomenire au trimis la același loc institutul românesc „*Doina*” din Câmpeni 40 cor. și văduva preoteasă Maria Manovici de-acolo 6 cor. — Frumoase fapte!

Di *Dr. Vasile Lucaciu*, va avea, spune „*Tr. Pop.*”, în luna viitoare proces de presă înaintea tribunalului din Oradea-mare, pentru o scrisoare deschisă publicată în numitul ziar la adresa tînrului universitar Bolcaș, când cu eschideraa sa dela școlile din țară, pentru românismul său.

Peste tot se observă că contra părintelui Lucaciu se pornește earăși o goană neîndurată.

Biletelor de tren li s'a dat de ministeriu o îndreptățire nouă: de aci încolo avînd bilet luat pe 14 zone (adecă biletul cel mai scump în o clasă), poți merge cu el, în vremea cât are valoarea, nu numai spre stația unde l'ai cerut, ci ori-și-unde și ori încotro. Numai timpului să nu fi trecut. Schimbându-ți însă gândul drumului, trebuie să spui conductorului că încotro îți schimbi mersul. Tot acel drept îl au și biletele mai mici, dar dator fiind omul a spune conductorului înainte de a ajunge în stația pentru care s'a cerut biletul. Poate merge și mai departe decît sună biletul, numai să înștiințeze nainte pe con-

ductor și plătește numai deosebirea de preț. Peste preț nu are a plăti nimic.

Gazi Osman Pașa, viteazul dela Plevna, care cu atîta greutate a putut fi răpus de marile armate rusească și românească, a murit acum, și ministrul de războiu al României a trimis comandantului armatelor turcești o telegramă de condolare la moartea viteazului Osman Pașa, în numele armatei române, închinându-o cu cuvintele:

„Armata română... trimite memoriei viteazului și ilustrului său adversar, un semn de admirare și înăreață amintire!”

Ziua de *19 Iulie* v. a acestui an este, în care se crede că vechiul calendar iulian s'ar putea uni cu cel gregorian, scriindu-se aceea zi cu „*1 August*” și n'ar face nici o greutate nici socotelilor bisericești nici civile. În dieta română va veni în eurînd în desbatere planul de lege care cere această trecere de scriere a zilei și în viața civilă și bisericească a României.

Reprezentatie teatrală. „*Reuniunea meseriașilor români din Orăștie*” invită la *Reprezentatie teatrală* ce se va ținea în 23 Aprilie n. a. c. (a doua zi de Paști) în sala otelului „*Transsylvania*” din loc. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat fondului Reuniunii. Prețul intrării: O loje 2 fl. 50 cr., Loc I. 80 cr., Loc II. 60 cr., Loc III. 50 cr., Parterre 30 cr., Galerie 40 cr. Bilete de intrare se capătă în prăvălia dlui S. Corvin jun. și seara la casă. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Pluguri cu aburi. „*Gazeta Săteanului*” (din București), ne spune că generalul Pascu a făcut o însemnată descoperire întru mănarea cu aburi a plugurilor, fiind cu acestea lucrarea mai ușoară, mai spornică și mai repede ca cu plugurile de azi.

„*Vîteritul*”, folositoare și bine scrisa carte asupra cultivării viilor, atît cu vițe de pe la noi cât și cu soiuri americane, pe care am recomandat-o în numărul nostru 11, se află de vînzare și la administrația foii noastre. O trimitem ori-cui primind prețul de 50 cr. și 3 cr. pentru postă!

„*Istorie biblice*”, a II-a carte de rugăciune pentru școalele populare, de *Dr. P. Barbu*, profesor în Caransebeș, a apărut în a III-a ediție. Costă 15 cruceri. O recomandăm călduros învățătorilor noștri pentru a o pune în mîna școlarilor lor.

Prețul bucatelor.

Piața din Hațeg.

— la 9 Aprilie 1900. —

Grâu frumos, ferd. de 30 l. cu 1'50 cr.
Săcară, ferdela cu 1'20 cr.
Orz, terdela cu 1'10 cr.
Ovės, ferdela cu 75 cr.
Cucuruz, ferdela cu 1'30 cr.

Fasolea, ferdela cu	1.10 cr.
Cartofi (grumpene) ferd. de 30 litre—	50 cr.
Vin nou, litrul cu	—40 cr.
Mere ferdela cu	1— cr.
Carne de vită, 1 kilogram cu	40 cr.
» » porc, » » cu	48 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—50 cr.
» » svântată » » cu	70 cr.
Brânză, nouă 1 kl. cu	64 cr.
Brânză în burduf cu	60 cr.
Ouă, 7 și 8 cu	10 cr.
Pui de găină părechea cu	40—50 cr.
Măzaroii curat ferdela cu	2 50 cr.

Piața din Bistrița.

— la 10 Aprilie 1900 —

Grâu frumos ferd. de 30 l. cu	1 02 cr.
Săcara ferdela cu	— cr.
Orz ferdela cu	— cr.
Orzoaia (în patru dungii) ferd. cu	—80 cr.
Ovės ferdela cu	—40 cr.
Cucuruz ferdela cu	—70 cr.
Fasolea ferdela cu	—70 cr.
Cartofi ferdela cu	—35 cr.
Vin nou ferdela cu	— cr.
Mere ferdela cu	—62 cr.
Nuci ferdela cu	1 20 cr.
Carne de vită 1 klgr. cu	—36 cr.
» » porc 1 » » cu	—40 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—45 cr.
» » svântată 1 » » cu	—70 cr.
Brânză nouă 1 kl. cu	— cr.
Ouă 4 cu	—10 cr.
Prune uscate ferd. cu	1 60 cr.

Piața din Brad.

— la 5 Aprilie 1900 —

Grâu frumos ferd. de 30 lit. cu	1 70 cr.
Săcără ferdela cu	— cr.
Orz ferdela cu	— cr.
Ovės ferdela cu	—70 cr.
Cucuruz ferdela cu	1 32 cr.
Cartofi ferdela cu	—70 cr.
Vin nou ferdela cu	— cr.
Mere ferdela cu	— cr.
Nuci ferdela cu	— cr.
Carne de vită 1 kl. cu	—40 cu
» » porc 1 » » cu	—56 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—70 cr.
Brânză nouă 1 kl. cu	— cr.
Ouă 6 cu	—10 cr.
Pui de găină părechea cu	—70 cr.
Sămînța de bostani pentru oleu ferdela de 30 lit. cu	1 50 cr.

Piața din Ilia.

— la 11 Aprilie n. 1900. —

Grâu frumos ferd. de 30 l. fl. 1 50—1 80	cr.
Măzărache ferd. cu fl. 1 30—1 50	cr.
Ovės, ferdela cu	65—70 cr.
Cucuruz, ferdela cu fl. 1 20	cr.
Fasolea, ferdela cu fl. 1 10	cr.
Cartofi (grumpene), ferdela cu	45—50 cr.
Mere, ferdela cu fl. 1 50—1 80	cr.
Carne de vită, 1 kilogram cu	44 cr.
» » porc, 1 » » cu	48 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	— cr.
Slănină svântată 1 klgrm cu	60 cr.
Ouă, 8 cu	10 cr.

FELURITE POVEȚE

Cum stărim negeii (mijeii) de pe țitele vacilor?

Negeii de pe țitele vacilor când sunt prea lungi, îi putem stărim așa: Îi legăm strâns aproape de uger cu un fir de gumilastic. Dacă, fiind lașiți pe uger, nu-i poți prinde să-i legi așa, îi putem stărim de i-omunge, cum învață G. S. — în fiecare zi cu „acid acetic“, ear' la câte 3 zile frecându-i cu vată muiată în oleu adevărat de „cade“ (pe care le poți căpăta în apotecă).

Impotriva nesomnului.

Să știe că mulți nu pot dormi deloc ciasuri întregi, fiind prea iritați (ațîțați) fie de vre-o grijă, durere, ori de vre-o bucurie oarecare. În loc de a lua fel și fel de doctorii pentru a prinde somnul, e mai bine să punem cărpă cu apă rece la ceafă (comprese). Răceala are înăbușire liniștitoare asupra nervilor ațîțați.

Contra îngrășării inimii și rărunchilor.

Îngrășarea bolnăvicioasă vine dintr'aceea, că în sângele bolnăviciosului sunt puține părțile roșii cari dau culoarea și tăria sângelui, și sângele astfel nu poate lua mult oxigen. Organismul nu poate atunci preface toată hrana primită, și asta se oprește la formarea de grăsime.

Untura adunată astfel, se așează în jurul organelor (inimii, rărunchilor ș. a.) și împedă regulata lucrare și mișcare a acestora. De aci vine că oamenii la vedere grași, sunt săraci de sânge și slabi. Firește mai sunt și altele pricinile îngrășării.

Omul pornit spre bolnăvicioasa îngrășare (care îl duce la perire înainte de vreme), se se fcească a mânca mâncări unsuroase, prea dulci, și de felurile aluaturi (prăjituri). Să facă multă mișcare (umblare) în liber, să facă gimnastică și să bea puțin!

Pân'acum contra îngrășării ca aproape singură leuire era ținută cura de Marienbad. Mai nou capacitățile medicale au convenit, că gimnastica medicală svedă și massagiul împreunate cu baie de lumină electrică, folosesc cel puțin cât cura de Marienbad.

Mulțumită publică.

Cu ocasiunea balului arangiat de comitetul parochial al bisericii gr.-or. din Hunedoara la 17 Februarie 1900 au încurs peste tot 207 cor. 80 fil., din care subtrăgându-se spesele de 94 cor., a rămas un venit curat de 113 cor. 80 fil.

Au încurs suprasolviri dela următorii dni: Dr. Bonts Gyula 9 cor., N. Dima 4 cor., Simion Chirca 2 cor., N. Rimbaș sen. 2 cor., Mihuș Toma 2 cor., N. Stoichița 2 cor., N. Popescu 2 cor., Buda Béla 2 cor., Daniil Bicsa 2 cor., N. N. 2 cor., Avram Radoița 1 40 cor., George Oprea 1 cor., Al. Dima al Evuții 1 cor., Dr. August Dragits, Ioan Pop, Rudolf Cristian, Albert Schuster, Rudolf Murășan, Simion Koválcik, Novaselszki V., N.

Macrea, Constantin Dima, Toma Neamț, P. Muntean, Johann Markgraf, G. Ardelean, Szabó Mihály, N. Boldin, N. Rimbaș jun., toți câte 1 cor., Rozsa Sándor și Priplata Frigyes câte 40 fil., N. N. și N. N. câte 20 de fileri.

Primească toți acești marinimoși contributori și pe calea aceasta mulțumita noastră ferbinte,
Comitetul arangiator.

FELURIMI

Dragoste de sălbateci. La popoarele sălbătice întemplările ca cineva să se omoare pe sineși, sunt rari de tot. Când se întemplă totuși, apoi acelea vin mai ales din pîrdalnică de dragoste. La Samoani se întemplă mai des, că voind părinții să-și dea fiica după câte un om mai bătrîn, aceea se gătue, în credința că o au, că așa își va găsi apoi pe ceaaltă lume soț tinăr și pe plac. În Teira Arabiei și azi îți arată oamenii o stîncă pe malul mării, de pe care au sărit în apă două fete ce erau să se mărite după bărbați neplăcuți lor, ear' în ținutul Conton se arată călătorilor mormîntul în care au fost îngropate 15 fete de-odată, cari, decât să se mărite după bărbați neîubiți de ele, au sărit toate odată, ca în horă, în brațele morții sub valurile apelor mari.

Misionarii ce vin de printre sălbatecii Africei, istorisesc, că la Beciuani și Bașouți, sinucideri nu se întemplă decât din dragoste. Asemenea și la alte popoare sălbatece de prin Africa, America și aiurea. Afară de «uritul» vieții lipsite de iubire, pe acești oameni alte greutăți ale vieții nu-i sparie, cât să-și caute scăparea în sinul morții, cum se întemplă asta la noi oamenii mai «civilizați» (înțelege moleșiți și fricoși de greutatea vieții), din această parte de lume.

Un om pios își așteaptă sfîrșitul.

Cum sufletu-i era curat, părintele care-l spovedise îi zise pentru a-l întări.

— Nu te desnădădui; sus în cer vei întâlni pe soția d-tale pe care atât ai iubit-o.

Fața bolnavului se luminează, dar' de-o dată se întunecă și bilbli:

— Dar' vor fi două... căci m'am însurat de două-ori. Ce să fac?

 Numeri singuratici din „Bunul Econom“ se află de vânzare în librăria dlui H Graef din loc.

1 exemplar 5 cr.

Comitetul de redacție:

Președinte: Dr. Ioan Mihu.

Membrii: Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihalac, Daniil David și Constantin Batcu.

Proprietar - editor: IOAN MIHAIU

Redactor respons.: IOAN MOȚA

Sz. 195—1900 végrh.

(49) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró-ság 1897. évi 7403/97 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana” takarékpénztár javára Filip Iuon, Avram Bukur és Zsurzs Lázár ellen 104 kor. 74 fil. jár erejéig 1898. évi szeptember hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 640 korra becsült sertések, szilva pálinka, főző üst, csépletlen buza, szilva pálinka, szarvasmarhák stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbíró-ság 1898. évi V. 266/7 számú végzése folytán 104 kor. 74 fil. tőkekövetelés, ennek 1895. évi február hó 3. napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 66 kor. 22 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Renget községben leendő eszközölésére 1900. évi április hó 17. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adadni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógyon, 1900. évi április hó 3. napján.

Ruszuly Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 194—1900 végrh.

(51) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíró-ság 1897. évi 7407—97 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana” tpénztár javára Kezán Iuon és t. ellen 40 kor. 40 fill. s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 630 korra becsült szarvasmarhák és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbíró-ság 1898. évi V. 256/4 számú végzése folytán 40 kor. 40 fill. tőkekövetelés, ennek 1895. évi június hó 7. napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 76 kor. 24 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Mája községében végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközölésére 1900. évi április hó 19. napjának d. e. 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adadni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógyon, 1900. évi április hó 3. napján.

Ruszuly Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 190—1900 végrh.

(50) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 7218 számú végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana” takarékpénztár javára Hercza Lázár és társa ellen 60 kor. s jár. erejéig 1899. évi augusztus hó 8-án fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 842 koronára becsült szarvasmarhák, sertések buza, gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbíró-ság 1899. évi V. 199/4 számú végzése folytán 60 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi június hó 19-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 50 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Algyógy fel- és alfaluban leendő eszközölésére 1900. évi április hó 17-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógyon, 1900. évi április hó 6-k napján.

Ruszuly Imre,
kir. bír. végrehajtó.

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMIE SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(8)

Depuneri: cor. 1.750.000.

5—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari și 5 și cu 5/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) ardează și exardează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificite sub 3, 4, 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal în biroulul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

„Minerva” inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie — Szászváros.

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de vizită
Invitări
Bilanturi
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț-Curent.
Anunturi
Registre
Imprimare
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc.

Există deja de 12 ani și este provăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Inst. Tipogr. „Minerva”

pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom, precum și al privaților.

